

שמירת סודיות – לשון החוק

א. כללי

1. חוק העונשין תשל"ז-1977, קובע הוראות בדבר החובות הקשורות בבטחון המדינה ובשמירת ידיעות המגיעות לידיעתו של האזרח בכלל ושל עובד המדינה בפרט.
2. בסעיף 117 בחוק, משמעות מיוחדת לגבי עובדי הציבור ועובדי המדינה בכללם, מאחר והוא קובע הוראות בדבר מסירת ידיעות רשמיות שהגיעו לעובד בתוקף תפקידו. התרשלות בשמירתן ובתחוקתן והוא מטיל עונשים חמורים על העוברים על הוראות אלו.
3. סעיף 117 (א) לחוק קובע:
"עובד הציבור שמסר, ללא סמכות הדין, ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, וכן מי שהגיעה אליו ידיעה בתוקף תפקידו כעובד ציבור, ולאחר שחדל מהיות עובד הציבור מסרה, ללא סמכות כדין, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, דינו- מאסר שלוש שנים".

ב. "ידיעה"

4. "ידיעה" מוגדר בסעיף 92 לחוק ככולל: "ידיעה" שאינה נכונה. וכל תיאור, תכנית, סיסמה, סמל, נוסחה, חפץ או חלק מהם המכילים ידיעה או העשויים לשמש מקור לידיעה". איסור מסירת "ידיעה" שהגיעה לעובד בתוקף תפקידו, אינו חל אפוא על ידיעה סודית דוקא, ואפילו לא רק על ידיעה חשובה. האיסור חל על מסירת כל ידיעה שהעובד קיבל בתוקף תפקידו מאיזה סוג שהוא כמוגדר לעיל.

ג. סמכות למסירת ידיעה

5. עובד רשאי למסור ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו רק אם הוסמך כדין למסור אותה, וכתנאי נוסף שהוא מוסר אותה לאדם המוסמך לקבלה. הוראה זו חלה על עובד גם לאחר פרישתו מהעירייה. סמכות למסור ידיעה יכולה להינתן במפורש או בכלל לא. הסמיכה העירייה במפורש עובד למסור ידיעה מסוימת או ידיעות מסוג מסוים, הרי אין עבירה בעת מסירת הידיעה. כמו כן, גוררת על פי רוב עצם הטלת תפקיד על עובד גם סמכות למסור ידיעות: כגון סמכותם של דובר המשרד או עובד המקבל ידיעות שהגיעו אליו בתוקף תפקידו ושטבע העניינים עליו למסרם לעובדים אחרים או לציבור, ועובדיו מוסמכים למסור ידיעות לממונה עליהם. כל סמכות למסור ידיעות כנ"ל קיימת מכללא אלא אם כן נשללה במפורש.

ד. סמכות לקבל ידיעה

6. עובד שיש לו "סמכות כדין" למסור ידיעה אינו רשאי למסרה לכל אדם, החוק מתיר למסור ידיעה רק לאדם המוסמך לקבלה. כאן יש להבדיל בין מסירת ידיעות בין עובדי העירייה ובין מסירתן אל מחוץ לעירייה. עובד מוסמך לקבל כל ידיעה הדרוש לצרכי עבודתו ולמילוי תפקידו. אין למסור ידיעה לעובד אחר, בין באותו משרד ובין מחלקות אחרות אם אין אותו עובד מוסמך או חייב לקבל את הידיעה לצרכי עבודתו ולמילוי תפקידו.

משאבי אנוש

7. מחוץ לעירייה קטן מספר האנשים המוסמכים לקבל ידיעות, ישנן כמוכן ידיעות שמטבע ברייתן נוצרו כדי שתימסרנה לציבור. כגון כל ידיעה הקשורה במתן שירות כללי לציבור הרחב. כמו כן, ישנן ידיעות שאדם מסוים או סוג בני אדם זכאים לקבלן. אולם אז מספר האנשים המוסמכים לקבלן מוגדר ומוגבל, והוא נקבע בדרך כלל בהוראות.

8. מכל הנאמר לעיל מסתבר כי הסמכות למסור ידיעה שונה ממקרה למקרה, ועובד אשר עומד בפני הצורך למסור ידיעה, חייב לשקול בזהירות רבה אם אמנם הוא מוסמך למסור את הידיעה. ואם האיש לו הוא עומד למסור אותה אמנם מוסמך לקבלה, ומידת זהירות דרושה כאשר מדובר במסירת ידיעה מחוץ לעירייה. בהזדמנות זו יש להדגיש כי עיתונאי, בתוקף היותו עיתונאי, אינו מוסמך לקבל ידיעות יותר מאשר הציבור הרחב זכאי לקבלן. אין למסור ידיעות/תגובות לעיתונאים שלא באמצעות דובר העירייה.

ה. שמירת ידיעה

9. סעיף 117 (ב) לחוק קובע:

"עובד הציבור שהתיר של שמירת ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, או שעשה מעשה שיש בו כדי לסכן בטחונה של ידיעה כאמור. דינו- מאסר שנה אחת". גם בסעיף זה אין המדובר בידיעה סודית או בידיעה חשובה בלבד. כי אם בכל ידיעה שהגיעה לעובד בתוקף תפקידו. על כן, אין להשאיר תיקים ומסמכים במקום גלוי או במקום בלתי מאובטח, ואף אין להשאירם על השולחן במשרד עם סיום יום העבודה ללא נעילת הדלת או מבלי להכניסם למגירה סגורה.

10. סעיף 117 (ג) לחוק קובע:

"הגיעה לאדם ידיעה בתוקף תפקידו כעובד הציבור, והוא החזיקה, ללא סמכות בדין, בניגוד להוראות שניתנו לו בדבר החזקתה, או לאחר שחדל מהיות עובד הציבור, דינו מאסר שנה אחת". כל עובד חייב לשמור על תיקים ומסמכים ולהקפיד על מילוי הוראות העירייה (לרבות הממונה הישיר) בנושא. החזקת תיקים, מסמכים או ידיעות בניגוד להוראות אלה היא עבירה שצריך לתת עליה את הדין לפי סעיף זה. כמו כן, עובד שפרש מן העירייה השומר בביתו תיק מתיקי העירייה או מסמך אחר השייך לעירייה, עובר עבירה חמורה על החוק.

אני מצהיר כי קראתי את ההוראות בדבר שמירה על סודיות כמפורש לעיל, וכי נהירות לי חובותיי מכוח הסעיף 117 של חוק העונשין, תשל"ז-1977

תאריך

חתימת העובד

שם העובד